

Bryssel, 10. maaliskuuta 2026
(OR. en)

7213/26

ENER 125
FISC 102
ECOFIN 324
COMPET 307
ENV 228

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	10. maaliskuuta 2026
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2026) 116 final
Asia:	KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE Puhtaan energian investointistrategia

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 116 final.

Liite: COM(2026) 116 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Strasbourg 10.3.2026
COM(2026) 116 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Puhtaan energian investointistrategia

1 JOHDANTO

Puhtaaseen energiaan siirtyminen on elintärkeää Euroopan strategisen riippumattomuuden, kilpailukyyn ja kestäväen vaurauden kannalta. Vähähiilistäminen tarjoaa mahdollisuuden lisätä talouskasvua ja parantaa työllisyyttä kaikkialla Euroopassa. Kuten Mario Draghin¹ raportissa todetaan, näiden tavoitteiden toteuttaminen edellyttää kuitenkin ennennäkemättömän suuria investointeja ja ennen kaikkea yksityisen pääoman liikkeelle saamista julkisia varoja täydentämään.

Komissio on arvioinut, että EU:n energiasiirtymätavoitteiden saavuttamiseksi ja kohtuuhintaisen, tehokkaan ja puhtaan energian takaamiseksi kaikille eurooppalaisille energiasektorilla tarvitaan vuosina 2026–2030 noin 660 miljardin euron ja vuosina 2031–2040 noin 695 miljardin euron verran investointeja vuosittain.² Tämä on huomattavasti enemmän kuin vuosina 2011–2021, jolloin investointeja tehtiin keskimäärin 240 miljardilla eurolla vuodessa. Näihin investointeihin on sisällyttävä tarjontapuoli (tuotanto), kysyntä (energiatehokkuus) ja infrastruktuuri (verkot).

Euroopan investointipankkir ryhmä (EIP-ryhmä) on keskeisessä roolissa Euroopan puhtaaseen energiaan siirtymisen rahoittamisessa. Lainojen, takuiden, investointien ja neuvontatuen avulla se pyrkii vauhdittamaan siirtymistä toimintavarmaan, kilpailukykyiseen ja vähähiiliseen energiajärjestelmään. EIP-ryhmä **aikoo seuraavien kolmen vuoden aikana tarjota yli 75 miljardia euroa rahoitusta energiasiirtymätavoitteiden ja tämän puhtaan energian investointistrategian tukemiseksi hyödyntäen tätä varten kaikkia käytettävissään olevia rahoitustuotteita ja neuvontapalveluja.**

Myös EU:n tason aloitteet, kuten Verkojen Eurooppa -välineen energiaosio, elpymis- ja palautumistukiväline ja REPowerEU-luvut, ovat osaltaan auttaneet vauhdittamaan investointeja. Tietyt tekijät kuitenkin hidastavat ja rajoittavat edelleen yksityisen pääoman liikkeelle saamista puhtaan energian segmenteissä. Vaikka Euroopassa on ennustettava sääntely ja vakaa poliittinen ympäristö, jotka helpottavat pitkän aikavälin institutionaalisen pääoman liikkeelle saamista, samaan aikaan pitkät lupamenettelyt ja verkkoliitännäprosessit hidastavat käyttöönottoa ja lisäävät riskejä. Lisäksi hajanaiset markkinat, joilla noudatetaan erilaisia sääntöjä, standardeja ja suunnittelukäytäntöjä, nostavat liiketoimikustannuksia ja vaikeuttavat skaalautumista. Puhtaaseen energiaan tehtävien investointien arvo koko järjestelmän kannalta ei ole aina täysin ilmeistä, mikä vähentää tällaisten sijoitusten houkuttelevuutta yksityisten sijoittajien kannalta. Viimeaikaiset tiedot viittaavat siihen, että tietyillä aloilla investointien kasvuvauhti on hidastumassa ja investoinnit uhkaavat jopa vähentyä.

Yksityistä pääomaa on tarjolla ja se on saatava liikkeelle

Energiasiirtymään liittyvät investointitarpeet ylittävät selvästi kansallisista talousarvioista, monivuotisesta rahoituskehiksestä ja EIP-ryhmältä saatavilla olevan julkisen rahoituksen

¹ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en.

² Kaikki tässä asiakirjassa esitetyt investointitarpeisiin liittyvät luvut perustuvat vuotta 2040 koskevaan vaikutustenarviointiin (SWD(2024) 63 final) sisältyvään mallinnukseen, ellei toisin mainita.

kapasiteetin. Julkisia varoja ei pitäisi käyttää ensisijaisena rahoituslähteenä vaan strategisena vipuvälineenä, jolla saadaan liikkeelle laajempi valikoima rahoitusta pankeilta ja pääomamarkkinoilta, jolloin myös siirtymän lopulliset kokonaiskustannukset jäävät pienemmiksi. Tämä on erityisen tärkeää siksi, että nykyisen energiajärjestelmän kehittäminen vaatii yhä useammin nimenomaan alkuvaiheen investointeja. Julkinen tuki voi myös auttaa jaksottamaan siirtymän kustannukset omaisuuserien elinkaaren ajalle, mikä ehkäisee hintahuippuja lyhyellä aikavälillä.

Kaikkien tarvittavien investointien toteuttaminen vaaditussa laajuudessa edellyttää rahoituslähteiden monipuolistamista, jotta perinteisempien lähteiden lisäksi saadaan liikkeelle kaikki saatavilla oleva institutionaalinen pääoma sekä riski- ja yksityinen pääoma. Jotta voidaan luoda tätä varten tarvittavat syvät ja likvidit pääomamarkkinat, säästö- ja investointiunionin toteutuminen on ratkaisevan tärkeää.

Tässä tiedonannossa esitetyn **strategian tavoitteena on edistää yksityisten sijoitusten liikkeelle saamista energia-alalla** vahvistamalla siltaa saatavilla olevan yksityisen pääoman ja Euroopan energiahankkeiden välillä. Euroopassa on yhteensä arviolta 33,7 biljoonaa euroa hoidettavina olevia yksityisiä varoja.³ Lisäksi institutionaalisilla sijoittajilla (esimerkiksi vakuutusyhtiöillä ja eläkerahastoilla) on Euroopassa hoidettavanaan yli 12 biljoonaa euroa⁴ varoja, joille ne pyrkivät saamaan pitkän aikavälin vakaata tuottoa. Tällaista tuottoa voidaan saada nimenomaan energiahankkeista, kunhan käytössä on oikeanlainen kehys.

Puhtaan energian investointistrategia täydentää muita EU:n aloitteita sekä jäsenvaltioiden toimia, joilla pyritään vähentämään riskejä ja epävarmuutta, ja sillä luodaan vakaat ja houkuttelevat investointiolosuhteet ja parannetaan siten Euroopan kilpailukykyä ja energiavarmuutta.

2 YKSITYISEN PÄÄOMAN LIIKKEELLE SAAMINEN ENERGIASIIRTYMÄN EDELLYTTÄMÄSSÄ MITTAKAAVASSA

Tämän puhtaan energian investointistrategian tarkoituksena on edistää yksityisen pääoman mobilisointia, investointien riskien vähentämistä kohdennetusti sekä jäsenvaltioiden yhteistyötä rahoitusyhteisön kanssa.

ENERGIAINFRASTRUKTUURITOIMIJOIDEN PÄÄSYÄ PÄÄOMAMARKKINOILLE HELPOTETTAVA

Euroopan kilpailukykyyn ja turvallisuuden kannalta on olennaisen tärkeää, että investointeja energiajärjestelmän rungon muodostaviin verkkoihin lisätään ja vauhditetaan. Kuten Draghin raportissa huomautetaan, pelkät investoinnit puhtaaseen sähköntuotantoon eivät riitä, vaan samaan aikaan tarvitaan myös toimia verkkoinfrastruktuurin vahvistamiseksi ja nykyaikaistamiseksi ja

³ EFAMA, Asset Management in Europe (16. painos, 2024) ja EFAMAN automaattisesti päivittyvä verkkosivu ”Our Industry in Numbers”.

⁴ Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (EIOPA): [EIOPA and the EU Institutions – Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen](#).

järjestelmien integroinnin edistämiseksi muun muassa innovatiivisten ja digitaalisten ratkaisujen avulla, jotta varmistetaan, että energiasiirtymä onnistuu. Nykyisillä rahoitusmekanismeilla pääomaa ei ole kuitenkaan saatu liikkeelle tarvittavassa laajuudessa ja riittävän nopeasti.

Näiden puutteiden korjaamiseksi komissio aikoo täydentää hiljattain julkaistua Euroopan verkkopakettia toteuttamalla tiiviissä yhteistyössä EIP-ryhmän kanssa kohdennettuja toimia, jotta taloudelliset oikeudet energia-alan omaisuuseriin liittyviin tuleviin kassavirtoihin voidaan muuttaa likvideiksi sijoitusluokan arvopapereiksi.

Pyrittäessä saamaan liikkeelle yksityistä pääomaa puhtaaseen energiaan siirtymistä varten keskeisessä asemassa ovat lainsäädäntöohjelmat ja delegoidun Solvenssi II -asetuksen uudelleentarkastelun yhteydessä toteutettavat vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuskehityksen muut uudistukset. Näillä uudistuksilla vähennetään pitkäaikaisten pääomasijoitusten ja arvopaperistamisen kustannuksia ja otetaan pääomavaatimuksissa huomioon EU:n tai kansallisen tason takausten riskejä vähentävä vaikutus. Tällä tavoin voidaan kannustaa sijoittamaan puhtaaseen energiaan. Vakuutusyhtiöt velvoitetaan ottamaan riskinhallinnassa huomioon tulevaisuuden ilmastoskenaarioita, millä edistetään edelleen investointien asteittaista siirtämistä puhtaaseen energiaan.

Toimi 1: Verkonhaltijoiden taseiden vahvistaminen

Jotta voidaan varmistaa, että jakelu- ja siirtoverkonhaltijat pystyvät rahoittamaan laajat infrastruktuurin parannukset säilyttäen samalla korkean luottoluokituksen, tarvitaan verkonhaltijoiden erilaisiin tarpeisiin räätälöityjä välineitä. Tätä varten otetaan käyttöön seuraava välinekokonaisuus:

a) Strategisten infrastruktuuri-investointien rahasto (SII-rahasto)

Monien keskeisen tärkeiden energiasiirtymään liittyvien hankkeiden rahoitus jää vajaaksi, kun erikoisrahastot tai yksityiset sijoittajat eivät yksin pysty tarjoamaan riittävästi pääomaa. Tämän ongelman ratkaisemiseksi perustetaan uusi **strategisten infrastruktuuri-investointien rahasto (SII-rahasto)**. Se toimii **pääomafoorumina**, joka helpottaa infrastruktuurirahastojen kanssa tehtäviä kohdennettuja **yhteissijoituksia**.

EIP-ryhmä sitoutuu tarjoamaan tarvittavan **ankkuripääoman** (alustavasti enimmillään 500 miljoonaa euroa), tiettyihin energiainfrastruktuurihankkeisiin tehtäviä investointeja varten. Uuden yhteistyöfoorumin avulla yksityiset varainhoitajat voivat hyödyntää EIP:n pitkän aikavälin sijoitushorisonttia ja teknistä asiantuntemusta, ja foorumi auttaa varmistamaan, että Euroopan energiaverkon kriittisimpien segmenttien kehittämiseksi saadaan houkutelua yksityistä pääomaa laajassa mittakaavassa.

Yhteissijoitusten avulla pystytään tukemaan kohdennetusti sellaisia hankkeita tai yrityksiä, joilla on pulaa rahoituksesta tai vaikeuksia hankkia riittävästi pääomaa investointisuunnitelmiansa toteuttamiseksi. Kohdennetuilla strategioilla, jotka keskittyvät selkeästi määriteltyihin politiikan

painopistealoihin, maksimoidaan EIP-ryhmän vaikutus, sillä markkinoiden perinteisillä yleisillä strategioilla olisi vaikea saada aikaan samanlaisia vaikutuksia.

b) Verkonhaltijoiden arvopaperistamisjärjestely

Komissio ja EIP-ryhmä aikovat tehdä yhteistyötä verkonhaltijoiden arvopaperistamisjärjestelyn kehittämiseksi hyödyntäen EIP-ryhmän vakiintunutta roolia Euroopan energiainfrastruktuurin rahoittamisessa. Tällä aloitteella on tarkoitus täydentää EIP:n nykyisiä välineitä arvioimalla taseen ulkopuolisia rahoitusrakenteita, joilla tulevat säännellyt tulovirrat voitaisiin muuttaa välittömästi saatavilla olevaksi likviditeetiksi. Järjestelyn ensisijaisena tavoitteena on arvioida, miten institutionaalista pääomaa voitaisiin saada tehokkaasti käyttöön varmistaen samalla, että fyysinen omaisuus säilyy julkisessa omistuksessa. Verkonhaltijoiden arvopaperistamisjärjestelyn avulla rahoituksen kesto sovitetaan yhteen verkkoon liittyvien omaisuuserien pitkän elinkaaren kanssa, ja siten se voi auttaa pienentämään jälleenrahoituksen riskiä ja kokonaispääomakustannuksia. Tämä mahdollistaa verkon kehittämisen ilman, että aiheutetaan kohtuutonta painetta energiatariffeihin. Ehdotettu kehys pidetään joustavana, jotta se vastaa markkinoiden erilaisiin tarpeisiin ja soveltuu erityyppisille verkonhaltijoille. Suuret verkonhaltijat voivat toteuttaa liikkeeseenlaskuja yksinkin, mutta järjestely mahdollistaa yhtenä vaihtoehtona myös usean verkonhaltijan yhteiset liikkeeseenlaskut, mistä voisi olla hyötyä erityisesti pienille toimijoille.

c) Hybridivelkakirjat

EIP tukee säänneltyjen yleishyödyllisten palvelujen tarjoajien investointeja ostamalla hybridivelkakirjoja⁵. EIP-ryhmän osallistuminen antoi ankkurisijoittajana antaa myönteisen signaalin muille sijoittajille ja lisää kiinnostusta varainhankintaprosessiin. Hybridivelkakirjat myös vahvistavat verkonhaltijoiden taloudellista asemaa, koska ne luokitellaan omaksi pääomaksi, mikä vahvistaa verkonhaltijoiden taseita.

Toimi 2: Verkonhaltijoiden rahoituksen saannin helpottaminen lainojen arvopaperistamisen ja pienille verkonhaltijoille tarjottavien välitettyjen lainojen avulla

Komissio aikoo yhdessä EIP:n kanssa tutkia, miten verkonhaltijoita voitaisiin tukea rahoituksen saannissa paremmin vapauttamalla pankkien lainanantokapasiteettia, jotta pankit voisivat myöntää uusia lainoja verkonhaltijoille ilman, että ne joutuvat tukeutumaan suoraan julkisiin tukiin tai valtion talousarvioihin, samalla kun houkutellessaan yksityistä institutionaalista pääomaa.

Tavoitteena on kannustaa liikepankkeja myöntämään uusia lainoja verkonhaltijoille muun muassa tukemalla olemassa olevien lainasalkkujen arvopaperistamista EU:n arvopaperistamiskehyksen mukaisesti. Tarkoituksena on, että osallistuvat pankit käyttävät vapautuneen tasekapasiteetin uusien lainojen tarjoamiseksi verkonhaltijoille. EIP-ryhmä voisi edistää tätä aloitetta nykyisten

⁵ Koska hybridivelkakirjat luokitellaan osittain omaksi pääomaksi, ne lisäävät verkonhaltijoiden velanottokapasiteettia ja siten niiden investointikapasiteettia ylittämättä sallittuja luottorajoja ja laimentamatta olemassa olevaa omistusta ja määräysvaltaa.

tuotteidensa avulla, muun muassa arvopaperistamisella (edellyttäen, että sille on todistetusti kysyntää).

EU:ssa toimii lukuisia erilaisia ja erikokoisia jakeluverkonhaltijoita, joiden määrät vaihtelevat jäsenvaltiosta toiseen, ja myös oikeudelliset ympäristöt ja sääntelyjärjestelmät vaihtelevat. Sen vuoksi alueellisilla ja paikallisilla liikepankeilla voi olla tärkeä rooli alan hajanaisuuden vähentämisessä ja pienten verkonhaltijoiden tukemisessa, jotta ne voivat toteuttaa hankkeita yhdessä. Growth for Energy -aloitteella vahvistetaan paikallisten pankkiverkoston edellytyksiä myöntää lainaa pienille verkonhaltijoille. Ensimmäinen Growth for Energy -riskinjakoaloitteen puitteissa toteutettava toimi⁶ julkistettiin hiljattain, ja seuraavaksi EIP pyrkii laajentamaan tätä aloitetta kunkin jäsenvaltion erityispiirteiden ja tarpeiden perusteella.

RISKIEN PIENENTÄMINEN JULKISTEN VAROJEN STRATEGISEN KÄYTÖN AVULLA

Julkisella pääomalla on keskeinen rooli riskien pienentämisessä ja yksityisen rahoituksen liikkeelle saamisessa puhtaaseen energiaan siirtymistä varten. Monivuotinen rahoituskehys on ollut keskeinen väline puhtaaseen energiaan tehtävien investointien riskien pienentämisessä, sillä se on tarjonnut ratkaisevan tärkeää julkista rahoitusta muun muassa Euroopan unionin investointien lippulaivaohjelman, InvestEU-ohjelman kautta. InvestEU-ohjelmalla puhtaaseen energiaan tehtäviä investointeja tuetaan laaja-alaisesti takauksilla. Ohjelma mahdollistaa investoinnit hankkeisiin ja yrityksiin kaikissa eri kehitysvaiheissa, niin startup- kuin laajennus- ja käyttöönottovaiheessa. Tähän mennessä InvestEU-ohjelmalla on saatu liikkeelle yli 57 miljardia euroa energiaan liittyviin investointeihin.

Seuraavaa monivuotista rahoituskehystä koskevassa komission ehdotuksessa jatketaan tukea puhtaan teknologian valmistukseen ja sen toimitusketjuille⁷ sekä energiasiirtymää koskeviin hankkeisiin myös tutkimus- ja innovointivaiheessa. Ehdotuksessa esitetään muun muassa rahoitusvälineiden vahvistamista yksityisten investointien liikkeelle saamiseksi. Energiainvestointeihin on saatavilla rahoitusta erityisesti kansallisista ja alueellisista kumppanuussuunnitelmista, Euroopan kilpailukykyrahastosta, Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta ja Verkkojen Eurooppa -välineen energiaosiosta, jonka määrärahat on viisinkertaistettu (noin 30 miljardiin euroon). Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelma on edelleen keskeinen väline ydinalan tutkimuksen ja innovoinnin tukemisessa.

Kesäkuussa 2025 komissio hyväksyi puhtaan teollisen kehityksen valtioneuvoston päätöksen⁸, jossa vahvistettuja perusteita komissio soveltaa arvioidessaan jäsenvaltioiden ehdotuksia, jotka koskevat taloudellisen tuen myöntämistä puhtaan teollisen kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi ja nettonollasiirtymän toteuttamiseksi. Uusi valtioneuvoston päätös mahdollistaa tuen

⁶ Tässä toimessa EIP vastaa tietystä prosenttiosuudesta siitä riskistä, joka liikepankille aiheutuu sen myöntäessä lainoja kunnallisen tason yleishyödyllisiin palveluihin liittyviin tukikelpoisiin energiahankkeisiin. Tällöin pankin kuhunkin osalainaan sitoman pääoman määrä pienenee, mikä parantaa sen lainanantokapasiteettia (ks. <https://www.eib.org/en/press/all/2025-469-eib-and-commerzbank-join-forces-for-eur1-2-billion-energy>).

⁷ Nettonollateollisuutta koskevan säädöksen ja EU:n kriittisiä raaka-aineita koskevan säädöksen mukaisesti.

⁸ Ks. lisätietoja osoitteessa: https://competition-policy.ec.europa.eu/about/contribution-clean-just-and-competitive-transition/clean-industrial-deal-state-aid-framework-cisaf_en.

myöntämisen hankkeille nopeasti. Se edistää EU:n häiriönsietokykyä nopeuttamalla fossiilisten polttoaineiden tuontiriippuvuudesta irtautumista, teollisuuden vähähiilistämistä sekä uusia puhtaan teknologian valmistukseen tehtäviä investointeja säilyttäen kuitenkin samalla sisämarkkinoiden eheyden.

Komissio kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään uutta puhtaan teollisen kehityksen valtiontukikehystä nopeuttaakseen puhtaaseen energiaan siirtymistä, muuhun kuin fossiilisiin polttoaineisiin perustuvien joustavuutta lisäävien toimenpiteiden ja kapasiteettimekanismien toteuttamista sekä teollisuuden vähähiilistämiseen tähtääviä toimenpiteitä ja pienentääkseen näillä painopistealoilla tehtävien sijoitusten riskiä erikoissijoitusrahastojen avulla. Komissio arvioi, että uuden kehityksen avulla voitaisiin saada liikkeelle investointeja vähintään sadan miljardin euron arvosta edellyttäen, että jäsenvaltiot jatkavat samanlaisten ohjelmien toteuttamista, joita pantiin täytäntöön tilapäisten kriisi- ja siirtymäpuitteiden⁹ nojalla.

Osana puhtaan teollisen kehityksen ohjelmaa komissio on myös antanut suosituksen sellaisten kustannustehokkaiden, yksinkertaisten ja oikea-aikaisten verotoimenpiteiden suunnittelemisesta, joilla edistetään investointeja puhtaaseen teknologiaan ja teollisuuden vähähiilistämiseen¹⁰.

Toimi 3: Innovatiivisiin puhtaan energian tuotantoteknologioihin ja pitkäkestoiseen varastointiin liittyvien riskien pienentäminen

Kansainvälinen energiajärjestö on arvioinut, että **noin 35 prosenttia vuoteen 2050 mennessä vaadittavista päästövähennyksistä riippuu teknologioista, jotka eivät vielä ole markkinoilla.**¹¹ Siirtymän onnistuminen riippuu rakenteellisesti innovoinnista – siitä, että pystytään luomaan uuden sukupolven puhdasta energiateknologiaa, jolla voidaan tuottaa kohtuuhintaista ja vähähiilistä energiaa luotettavasti ja suuressa mittakaavassa. Komissio esittää seuraavia toimia innovoinnin tukemiseksi:

a) Puhtaiden energiateknologioiden seuraavan sukupolven kaupallistaminen

Komissio lisää yhteistyössä EIP-ryhmän kanssa tukea, jolla pyritään edistämään innovatiivisiin puhtaisiin energiateknologioihin (esimerkiksi pitkäaikainen energian varastointi, kelluva tuulivoima, kelluva aurinkoenergia, valtamerienergia (aalto- ja vuorovesienergia), lentävät tuulivoimalat, uudenlaiset tuotantomuodot, kuten aurinkomaatalous), edistyneet biopohjaiset uusiutuvat ratkaisut, hiilidioksidin talteenotto ja varastointi sekä hiilidioksidin talteenotto, hyödyntäminen ja varastointi) tehtäviä yksityisiä investointeja sekä laajentamaan vakiintuneita teknologioita sellaisille uusille markkinoille, joilla on erityisiä kehitysvaiheen riskejä (esimerkiksi geotermisen energian hankkeisiin liittyvät geofysikaaliset epävarmuustekijät). Tukea voitaisiin lisätä esimerkiksi vahvistamalla tai laajentamalla olemassa olevia mekanismeja, kuten (riski)pääomatoimia, joita voidaan tukea InvestEU-ohjelmasta. Komissio aikoo myös selvittää

⁹ Puhtaan teollisen kehityksen valtiontukikehystä koskeva komission yksiköiden valmisteluasiakirja (SWD(2025) 850 final, 4. marraskuuta 2025), s. 22.

¹⁰ Komission suositus, annettu 2. heinäkuuta 2025, verokannustimista puhtaan teollisen kehityksen ohjelman tukemiseksi puhtaan teollisen kehityksen valtiontukikehysten puitteissa (C(2025) 4319 final).

¹¹ Kansainvälinen energiajärjestö, ”Net Zero by 2050 – A Roadmap for the Global Energy Sector”, 2021.

mahdollisuuksia sijoittaa puhtaisiin energiateknologioihin (kuten pitkäaikaiseen varastointiin) keskittyviin sijoitusrahastoihin.

Puhtaan teknologian riskejä on pyrittävä vähentämään kansallisella ja EU:n tasolla entistä voimakkaammin, erityisesti kun on kyse teknologioista, joiden osalta EU on riippuvainen suuririskisistä kolmansien maiden toimittajista (tällaisia teknologioita ovat esimerkiksi aurinkoinvertterit). On olennaisen tärkeää, että kaikkien harkittavien sijoituskohteiden kyberturvallisuusriskit analysoidaan perusteellisesti ja tarvittaessa määritetään asianmukaisia riskinhallintatoimenpiteitä.

Vahvistettu ja laajennettu päästökauppajärjestelmä lisää puhtaiden energiateknologioiden taloudellisia kannustimia ja vähentää siten tarvetta rahoitustuella. Myös Horisontti Eurooppa □puiteohjelmasta ja innovaatorahastosta myönnetään jatkossakin tukea avustusten muodossa. Horisontti Eurooppa □puiteohjelman vuosien 2026–2027 työohjelmaan esimerkiksi sisältyy komission käynnistämä 600 miljoonan euron lippulaivaehdotuspyyntö, jonka tarkoituksena on tukea puhtaan teollisen kehityksen ohjelmaa ja nopeuttaa edistyneen puhtaan teknologian ja teollisuuden vähähiilistämisen demonstraatiohankkeiden teknologisen kypsyyden ja markkinavalmiuden saavuttamista. Lisäksi komissio käynnistää osana tulevaa energia-alan digitalisaatiota ja tekoälyä koskevaa strategista etenemissuunnitelmaa lupamenettelyjen digitalisointia koskevan toimen, jolla tuetaan digitaalisen lupaportaalin pilotin kehittämistä generatiivisten tekoälytyökalujen avulla.

b) Pienet / edistyneet modulaariset ydinreaktorit (SMR/AMR)

Useat pieniin modulaarisiin ydinreaktoreihin perustuvat konseptit (esimerkiksi edistyneet modulaariset ydinreaktorit ja sukupolven IV mallit) ovat etenemässä kohti demonstrointivaihetta tämän vuosikymmenen aikana. Komissio hyväksyy samana päivänä tämän tiedonannon kanssa strategian pienten modulaaristen ydinreaktoreiden kehittämiseksi ja käyttöönottamiseksi Euroopassa¹². Jotta nämä teknologiat saavuttavat kaupallistamisvaiheen 2030-luvun alkuun mennessä, on ratkaistava rahoitushaasteet, jotka johtuvat korkeammista teknologia- ja käyttöönottoriskeistä.

EIP-ryhmä tukee riskirahoituksen ja muiden rahoitustuotteiden avulla investointien riskien vähentämistä pieniä modulaarisia ydinreaktoreita koskevan strategian mukaisesti sekä niiden polttoainekiertoa liittyviä järjestelmiä ja toimitusketjuja, joita voidaan tukea myös InvestEU-ohjelmasta¹³.

¹² Komission tiedonanto *Strategia pienten modulaaristen ydinreaktoreiden (SMR-voimaloiden) kehittämiseksi ja käyttöönottamiseksi Euroopassa*, COM(2026) 117.

¹³ InvestEU-takausta ei voida käyttää toimiin, jotka keskittyvät ydinvoimalaitosten käytöstä poistamiseen, käyttöön, mukauttamiseen tai rakentamiseen.

c) Uusien puhtaiden energiateknologioiden laajentamisen tukeminen Scaleup Europe □rahaston kautta

Komissio käynnisti osana toukokuussa 2025 julkaistua EU:n start-up- ja scale-up □strategiaa yksityisen varainhoitajan hoitaman yhteisrahoitetun Scaleup Europe □rahaston, jonka avulla pyritään kuroma umpeen syvän teknologian yritysten ja disruptiivisten scale-up-yritysten rahoitusvaje. Energia-alan riskipääomarahastot ja muut innovatiivisesta puhtaasta energiasta kiinnostuneet potentiaaliset sijoittajat voivat jo nyt liittyä Trusted Investors Network □verkostoon, mikäli ne haluavat ryhtyä investointikumppaneiksi ja liittyä Euroopan innovaationeuvostoon, jota Scaleup Europe □rahasto täydentää.

d) Energiatehokkuustoimien rahoituksen vahvistaminen

Komissio pyrkii yhdessä EIP-ryhmän kanssa vahvistamaan Euroopan investointirahaston hallinnoimaa InvestEU-kestävyydestä tuotettua. Laajentamalla takuuta ja tarjoamalla uusia yhteisinvestointimahdollisuuksia parannetaan pk-yritysten pääsyä sen piiriin vähähiilistämisen ja energiatehokkuustoimien toteuttamista varten.

Lisäksi komissio ja EIP-ryhmä aikovat vuonna 2026 käynnistää kohtuuhintaista energiaa koskevan toimintasuunnitelman mukaisesti pilottihankkeen, jonka tavoitteena on saada kerättyä 500 miljoonaa euroa rahoitusta energiatehokkuus palveluna □toimintamallien tarjonnan ja käyttöönoton vauhdittamiseksi. Tämä rahoitus täydentää erikoissijoitusrahastojen tarjoamaa rahoitusta. Energiatehokkuus palveluna □toimintamallien edistämiseksi hyödynnetään mahdollisesti myös InvestEU-neuvontakeskuksen tarjoamaa tukea. Hanke täydentää EIP-ryhmän nykyistä tukea energiapalveluihin ja pk-yritysten vähähiilistämistratkaisuihin.

Seuraavassa monivuotisessa rahoituskehityksessä energiatehokkuuden parantamista on tarkoitus tukea uudesta Euroopan kilpailukykyrahastosta, johon sisältyviä välineitä (esimerkiksi avustusten yhdistämistä, takaisinmaksettavaa tukea ja neuvontapalveluja, kuten hankekehitystukea) energiatehokkuutta edistävällä pilottihankkeessa voitaisiin hyödyntää. Uudella energiatehokkuutta edistävällä välineellä tuetaan investointihankkeiden yhdistämistä, myös lämmityksen ja jäähdytyksen osalta, jotta niille olisi helpompi saada rahoitusta pääomamarkkinoilta, samalla kun edistetään kaupattavien energiatehokkuustodistusten markkinoiden kehittämistä.

EIP-ryhmällä voi olla tässä yhteydessä keskeinen rooli, sillä se voi tarjota yhdistettyä rahoitusta (esimerkiksi lainoja, takauksia ja avustuksia), myös omista varoistaan.

Unionin tukea voitaisiin kanavoida Euroopan kilpailukykyrahastossa hyödynnettävän InvestEU -välineen, pk-yrityksille suunnatun energiatehokkuutta koskevan aloitteen ja muiden välineiden kautta, ja se voitaisiin toteuttaa takaisinmaksettavana tukena, neuvontatukena ja avustuksina.

e) Synergian varmistaminen ja tehokkaan julkisen rahoituksen maksimointi puhtaaseen energiaan siirtymistä varten

Jäsenvaltiot käyttävät myös kansallisia rahastoja puhtaaseen energiaan tehtävien investointien riskien pienentämiseksi. Näiden rahastojen välisen koordinoinnin puute voi kuitenkin johtaa tehottomuuteen. Komissio aikoo hyödyntää nykyisiä puitteita, kuten energiaunionia käsittelevää työryhmää ja energiasiirtymää käsittelevää investointineuvostoa (ks. toimi 4), helpottaakseen (esimerkiksi kansallisten kehityspankkien kautta toteutettavien) kansallisten julkisten rahoitusjärjestelmien käyttöönottoon liittyvää tiedonvaihtoa ja yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä. Tavoitteena on antaa yhteisiä painopisteitä koskevaa poliittista ohjausta, optimoida resurssien käyttö, estää päällekkäisyyksiä tutkimus- ja kehityshankkeissa ja rajatylittävissä hankkeissa sekä kannustaa tekemään rajatylittävää yhteistyötä, jakamaan parhaita käytäntöjä ja toteuttamaan pilottihankkeita.

INVESTOINTIVUOROPUHELUN JA STRATEGISEN RAHOITUKSEN TEHOSTAMINEN

Toimi 4: Energiasiirtymää käsittelevän investointineuvoston perustaminen

Komissio perustaa energiasiirtymää käsittelevän investointineuvoston, joka koostuu sijoituslaitosten (mukaan lukien institutionaaliset sijoittajat) ja muiden rahoituslaitosten edustajista, jäsenvaltioiden edustajista ja komission korkean tason virkamiehistä. Kyseessä on erityinen energia-alaan keskittynyt foorumi, johon on saatu innoitusta vuonna 2022 perustetusta Investors Dialogue on Energy -sijoittajavuoropuhelusta saaduista kokemuksista. Foorumin kautta on tarkoitus kerätä strategista palautetta, minkä lisäksi sen avulla pyritään varmistamaan, että EU:n politiikat ja rahoitus vastaavat sijoittajien tarpeita ja tukevat pitkän aikavälin yksityisiä sijoituksia energia-alalla. Tässä yhteydessä varmistetaan, ettei foorumin toiminta aiheuta päällekkäisyyksiä Euroopan kilpailukykyrahaston tulevien hallintorakenteiden kanssa tai häiritse niiden toimintaa. Siihen sisältyy myös innovointia ja markkinoille saattamista koskeva ulottuvuus koordinoitusti EU:n strategisen energiateknologiasuunnitelman kanssa, ja siinä tarkastellaan mahdollisia synergioita T-Med-investointijärjestelyn kanssa.

Energiasiirtymää käsittelevään investointineuvoston alaisuuteen perustetaan lisäksi EIP-ryhmän, kansainvälisten rahoituslaitosten, kansallisten kehityspankkien ja muiden kansallisten julkisten pankkien edustajista koostuva alaryhmä, jossa keskustellaan näiden laitosten roolista energiahankkeiden rahoitusvirtojen vahvistamisessa ja yksityisen pääoman liikkeelle saamisen edistämässä.

3 PÄÄTELMÄT JA JATKOTOIMET

Puhtaaseen energiasiirtymään investoiminen tarkoittaa investoimista EU:n turvallisuuteen, kilpailukykyyn ja kestävyYTEEN. Tämän strategian ja siinä esitettyjen toimien tavoitteena on auttaa saamaan liikkeelle yksityistä institutionaalista pääomaa laajassa mittakaavassa, sillä Euroopan kilpailukykyyn ja turvallisuuden parantamiseksi ja vähähiilistämisyarkimykseen toteuttamiseksi tarvitaan lisää yksityisiä investointeja puhtaaseen energiaan siirtymiseen.

Tämä investointistrategia perustuu nykyiseen politiikka- ja rahoituskehukseen. Euroopan unionilla on vankka ja ennakoitavissa oleva oikeudellinen kehys ja selkeä poliittinen asialista. **Tuleva**

seuraavan vuosikymmenen energia- ja ilmastokehys selkeyttää entisestään tarvittavien investointien laajuutta ja luonnetta. Komissio esittää **vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä arvioinnin puhtaaseen siirtymään liittyvistä energiajärjestelmän tarpeista ja vuoden 2030 jälkeistä kautta koskevan lainsäädäntöpakettin**. Ne perustuvat kattavaan vaikutustenarviointiin, ja niissä esitetään ajantasaistettu arvio tarvittavien investointien **kokoluokasta ja luonteesta** sekä annetaan tarkempia tietoja ja näkemyksiä sijoittajien ja julkishallintojen päätöksenteon tueksi.

Kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa olisi erotettava selkeästi **julkisen rahoituksen osuus ja mahdollisuus houkuttaa yksityisiä investointeja**. Tämä auttaa selkeyttämään julkisia rahoitusmahdollisuuksia ja yksityisten investointien tilannetta eri jäsenvaltioissa sekä varmistaa resurssien kohdennetun käytön. **Vuosien 2028–2034 monivuotinen rahoituskehys** ja kansalliset julkiset tukijärjestelmät ovat ratkaisevassa roolissa yksityisen rahoituksen houkuttelemisessa.

Puhtaan energian investointistrategian onnistunut täytäntöönpano edellyttää EU:n rahoituksen ja mahdollistavien politiikkojen strategista yhteensovittamista sekä EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden, institutionaalista pääomaa hoitavien yhteisöjen ja yksityisten rahoituslaitosten osallistumista. **EIP-ryhmä on keskeinen kumppani tämän strategian täytäntöönpanossa. Se aikoo tukea energiasiirtymän strategian tavoitteita yhteensä 75 miljardilla eurolla** seuraavien kolmen vuoden aikana. **InvestEU-ohjelma** tehostaa entisestään EIP-ryhmän ja muiden toteutuskumppaneiden toimia suuren riskin hankkeiden tukemiseksi.

Strategian tavoitteiden toteutuminen edellyttää, että se pannaan kaikilta osin vaikuttavasti täytäntöön. Komissio seuraa edistymistä strategian tavoitteiden saavuttamisessa energiasiirtymää käsittelevän investointineuvoston kautta. Tämän investointineuvoston avulla luodaan jäsenneuly kumppanuus sijoitusyhteisön kanssa. **Euroopan komissio kutsuu energiasiirtymää käsittelevän investointineuvoston koolle ensimmäisen kerran vuoden 2026 toisella neljänneksellä**. Lisäksi strategian edistymistä seurataan energiaunionia käsittelevän työryhmän puitteissa.

Investointeihin tarvitaan merkittävä määrä rahoitusta, mutta saatavilla on myös runsaasti yksityistä pääomaa, jota voitaisiin hyödyntää energiasiirtymää varten. **Investointitahdin nopeuttaminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta EU pystyy parantamaan kilpailukykyään** ja saavuttamaan puhtaan teollisen kehityksen ohjelman ja kohtuuhintaista energiaa koskevan toimintasuunnitelman tavoitteet.